

TIDEVARVET

Våra skyddsmärka

Syster tükken Syster madrasser

böra finnas i varje hem.

Skyddsmärket "SYSTEM" garanterar ett stoppningsmaterial av ren, vit långfibrig bomullsvad.

Sålas över hela landet.

Tillverkas endast av:

A.-B. STOCKHOLMS VADDFABRIK
Stockholm-Liljeholmen - Tel. 433175, 433176
Kungl. Hofleverantör

Elin Wägner:

Spanien blöder.

Inbördeskriget löper genom hela Spaniens urgamla och stolta historia. Raskrig, religionskrig och dynastiska krig har uttömt folkens krafter, men genom alla århundraden ha spanjorerna hållit fast vid den övertygelsen att bästa sättet att övertya en motståndare om att man har rätt, är att slå ihjäl honom.

En kristen caballero som inte lyckades med sin våltalighet övertya sin moriske granne om Jungfru Marie obefläckade avelse stack ett svärd genom halsen på honom för att han inte skulle komma åt att småda himladrottningen genom att förneka denna viktiga dogm.

Inkvistitionen kämpade för den rena katolska läran genom att bränna tusentals och åter tusentals av dem som bekände en annan nyans av kristendom. Anhängarna av olika tronpretender har utrott varandra för att etablera den kung som de ansåg ha företräde till tronen genom blodets rätt och den gudomliga sanktionens nåde. Och nu när det gäller att finna den regim under vilken Spanien kan återuppstå till ny blomstring efter sitt långa förfall, då mördra fascismens och feodalväldets agenter, borgerliga liberaler, anarkosyndikalister och kommunister varandra ut från samma utgångspunkt: endast med kniven kan vi övertya vår motståndare om att vi ha rätt.

Och det fruktansvärda blir ännu värre

En bild från Albaycin, äldsta stadsdelen i Granada.

genom att Spanien länge varit tummelplats för dödens, d. v. s. vapenfirmornas agenter och att detta folk skall likvidera feodalväldet med massordverktyg, ovidriga Don Quijotes åttlingar och alltför farliga för dem.

Det har filosoferats mycket om spanjorernas besatthet av döden, om den dödslängtan som Heliga Teresa formulerade i paradoxen: »jag dör av att icke dö» eller: min dödslängtan dödar mig.

(Forts. Å sista sidan.)

Arkebusering av civila i Spanien av Napoleons trupper - 1808. Efter en målning av Goya.

media i inbördeskriget, främst med tanke på civilbefolkningens ohyggliga lidanden.

MINISTERKRIS HAR AGT RUM I RUMANIEN, där den avgående konsellspresidenten fått i uppdrag att bilda ny regering på ett diktatoriskt program för »ordningens upprätthållande» och med undertryckande av alla våldsrelser från höger och vänster. Titulescu, den mångårige utrikesministern, har för tillfället offrats. Hans fall har tolkats som en eftergift för Tyskland, vars inflytande i de ost-europeiska länderna växer.

MUSSOLINI HAR I ETT STORT TAL vid militärmanövrerna hyllat Italiens armén och dess krigsberedskap, som nu är i toppform. Efter kriget i Abyssinien bättre än någonsin.

»Vi kunna ständigt på ett fåtal timmar och efter en enkel order mobilisera åtta miljoner man. Det är en fruktansvärd massa, som den fascistiska regimen på

ljorton är appellerat till den erforderliga höga temperaturen av offervilja och hjältanda.»

Alltså är freden, enligt Mussolini, säkerad för Italien och världen, med vilken man vill samarbeta så länge det varar. Och Italien skall vidare utveckla sin skaparkraft och arbetsfärdiga i »Afrikas oändliga territorier».

FÖRENTA STATERNAS MINISTER i Köpenhamn, fru Bryan Owen, har begär avsked från sin post för att aktivt ägna sig åt valrörelsen i U. S. A. Kan ske sammanhänger detta med ministrarnas nyligen ingångna giftermål med en dansk officer och hennes därigenom — som diplomat — ändrade relationer till Danmark. Ty annars kanske det kunde ha ordnats med en tjänstledighet under valkampanjen?

Veckovisningen

Ebba Holgersson:

Demokratins innersta grund.

På Hovi uppfostringsanstalt i Finland.

Det tredje nordiska settlementsmötet har nyligen hållits i Finland, långt borta i Karelen på Hovi uppfostringsanstalt. När programmet kom med angivande av mötesplatsen kände man sig nog något undrande: en nordisk kongress under 5-6 dagar på en uppfostringsanstalt. Kanske för många av oss, i varje fall vågar jag säga för egen del, blev just detta den största upplevelsen, väl inte minst därför att det innersta i settlementstanken, gemenskapen och förtröendet här levde inför våra ögon i allt, smått och stort, i skämt och allvar, i det lekamliga och i det andliga.

Muycket, muycket vore att säga om denna märkliga upplevelse alltifrån det vi åkte in under äreporten av Ijung och till avskedsminuterna då pojkorkestern spelade de nordiska folksångerna, men Tidevarvets spalter är hårt begränsade, och det blir därför bara några antydningar.

Anstalten är relativt ny, sedan 1921, men de båda första åren kan här förbigås. 1923 kom den nuvarande föreståndaren, pastor Vilho Kärävä och med honom undrens tid. Vilket i detta sammanhang vill säga det självalna, naturliga, systemfria — kärleksfulla samlivet sådant vi såg det var dag och stund. Hans yttrande att teologien dödar religionen och pedagogiken uppfostran var mer än ord, men man kan tillägga, att den som är pedagog ända till genialitet får säga vad han vill.

Anstaltens område utgöres av gammal donationsjord, d. v. s. av finnar odlad men efter Stora Ofreden av ryska regeringen till ryska adelsmän utdelad jord

och föreståndarbostaden, en 100-årig, tämligen liten men vacker och hemtrevlig byggnad, är uppförd av en sådan rysk innehavare. Så småningom har anstalten fått utmärkta elevhem, ekonomibyggnader och högtidssal och den mottager ungefär 90 gossar i åldern 13-18 år av vilka ungefär samma slag som våra skydds-hemselever. Vi kunde följa dem och de oss under mötesdagarna och visat var det en kort tid, men då man har den bestämde känslan att här finns ingenting som döjljes och då det man ser tyder en med glädje och vördnad, då känner man sig berättigad att dra slutsatser och kanske t. o. m. att vittna.

»Vi arbeta inte i en straffanstalt men förvisso i en uppfostringsanstalts uttrycke pastor Kärävä i sitt tal på pojkmars samkväm för kongressen. Och vidare: »Arbetet är våra dagars huvudinnehåll; i dess hägn vill vi göra våra elever beredda för den förestående livskampen. Men även fritiden måste användas på ett utvecklande och vederkivande sätt.» »Arbetet är våra dagars huvudinnehåll; i dess hägn vill vi göra våra elever beredda för den förestående livskampen. Men även fritiden måste användas på ett utvecklande och vederkivande sätt.» Om man kan tala om en yttre och en inre sida i uppfostringsarbete, så var detta programmets yttre och synliga sida, vars verkningar vi såg i studierum och verkstadsrum och sovrum, på idrottsplatsen och i högtidssalen. Innersidan var väl delvis en hemlighet, men kanske man kommer hemligheten på spåren om man använder landshövdingens ord vid kongressens (Forts. Å sista sid.)

Kulturen skyddas icke med förstörelsevapen.

Vartor är man blind på det ena ögat? Frågar *Nationell Tidning*, organ för Sveriges Nationella Förbund, med anledning av Tidevarvets uttalande i befolkningens frågan och fredsfrågan.

I befolkningens frågan anser *Nationell Tidning* att vi äro inne på samma linjer — fast den felaktigt betecknar Tidevarv som en socialdemokratisk tidning. Men sedan vill den också inräkna frågan om ett effektivt civilskydd som ett led i en målmedveten befolkningspolitik. När vi enats om att det behövs ett inre folkförsvar, en inre skyddspolitik, varför inte också en yttre? Frågar man. Och om vi vilja göra »det svenska folkhemmets» inredning så vacker och ändamålsenlig som möjligt, varför då underlåta att göra dess yttermurar så fasta och ändamålsenliga som möjligt.

På detta vilja vi svara, att vi tro icke på möjligheten av ett effektivt skydd för civilbefolkningen med bibehållande av krigets system med dess alltmera fulländade förstörelsemedel. Det är en bedräglig föreställning att alla skola kunna skyddas. Och vi vilja icke vara med om ett godtyckligt urval av dem som skola räddas, medan de övriga lämnas ut till eld, gift och förödelse.

Vi tro icke att »folkhemmets» inredning kan göras vacker och ändamålsenlig, d. v. s. att vår andliga och materiella kultur skall kunna bevaras och utvecklas, om huvudparten av våra krafter, vår uppfinningsrikedom och våra materiella resurser utnyttjas för skapande av ständigt nya förstörelsevapen och motåtgärder mot dessa. Varje medgivande åt ett sådant system betyder att det civila samhället blir allt mindre ändamålsenligt för sitt egentliga ändamål, nämligen det mänskliga livets utveckling och berikande i alla dess former.

Vi tro att effektiv trygghet uppnås först genom krigsmaskineriets avskaffande. Därför böra alla krafter inriktas på att utrota kriget, innan det utrotat oss.

Wizard Aderbräckstrumpa.

Gummifri, Hygienisk, Tvättbar, Hållbar, Stoppbar. — Kostnadsfritt rådfrågning. Begär Prospekt.

Lagerons
Kungsgatan 4, Stockholm. Tel. 11 78 58

TIDEVARVET

Radikal politisk veckotidning.

REDAKTÖR:
CARIN HERMELIN.

ANSVARIG UTGIVARE:
ADA NILSSON.

Utkommer varje helgiri lördag.
Triedwaldsgård 2, 3 tr.,
Stockholm.

Ledamöter av Sveriges Advokatsamfund

Eva Andéns Advokatbyrå

Inneh.: *Eva Andén.*
Ledam. av Sveriges Advokatsamf.
Norrländsgatan 18.
Tel. 10 75 75, 10 75 76.
STOCKHOLM

Gerdas Modemagasin

Innehavare GERDA CARLSON
Alltid senaste nyheter och alla kvaliteter i
damhattar och sorghattar till bill. priser.
Beställningar och renoveringar utföras.
Sveavägen 47 (Hörnet av Tegnérgatan)
Tel. 31 04 52

Stockholms stads Poliklinik

vid Kornhamnstorg 4
Måndagar, onsdagar, fredagar kl. 9—10 i.m.
För havandeskapet och dess sjukdomar.
För medellåga kostnader, för andra mot
erläggande av 2 kronor.

Alma Axelssons FÖRLOSSNINGSHEM

LINNÉGATAN 19
Mottager inackord. Även för längre tid.
Tryggt och ogena, välräk.
Tel. 62 78 24.

MÖBLER i största sortering

Lämpliga avbetalningsvillkor.
CONR. ÅHLBERG
BRYGGARIGATAN 7. Telefon 23 04 75.

Alimonda-Institutet

homeopatisk praktik.
Mottagning 11—2. Rådfrågning även per
korrespondens. Begär prospekt och fråge-
lista. Leg. läkare.
Adress: Upplandsгат. 16, 4 tr. (hiss)
Stockholm. Telefon 32 08 99.

Bagarstugan

HORNSGATAN 37 - Tel. 40 70 00
FOLKUNGAGATAN 65 - Tel. 40 73 37
GÖTGATAN 82 - Tel. 43 33 90

142 cm. fel Lakansväv,

extra prima, något noppig, bortsälj. t.
0.88. Ett parti Madapolam i god kvalitet,
75 cm. bred, som i handel kostar 95 o.
60 öre, endast 0.38 met. Blekt Baby-
lakensväv, 87 cm., 0.55. Barnlakensväv, 105
cm., 0.75. Oskarsons Lager, Kungsg. 70,
Stockholm.

Chiropractic.

Ryggsnitt, Ischias, Neuralgi
Thor Holmström
Kungsgatan 35. Tel. 21 04 14
Mottagning 10—1 och efter överensk.

Vi skräddrygar Eder kappa med två
provningar för 30 kr.

FORSMANS,
Upplandsгат. 25. Telefon 32 30 92.

Kina-magasinet

Hundsväda Blår till klänningar,
gardiner m. m. Bändlen,
Crepe, Brokad, Ören & u t t i t t
perilla, Svansar etc. Ålta varor
Birger Jarisgatan 12 Låga priser
Stockholm T. 67 24 35
Dedik. str.-utställningen Birger Jarisg. 12, 4 tr.

IDUN passar Er bäst,

ty IDUN ger både värde och trevnad.
Den unga baronessan Ishimoto, en
av Japans mest kända kvinnor
inom aristokrati och i socialt ar-
bete, skriver just nu en betagande
artiklerier om den japanska kvin-
nan och japanskt hemliv. Ni får
nöje av den och.

IDUN

Prenumerera genom postgiro 1235 & kr: För 1/2 år:
15 kr. För 1/1. Tel. 20 16 02.

Express- & Vedaffären
Södermannagatan 68 • Tel. 41 77 87
Biltransporter Björk, Barr- och
Flyttningar Skåived, Kol,
Expressarbeten Koks, Antracit,
Kärlbud Fotogen

Ester Berg

billigaste hands- och
strumpaffären i Stockholm.
Norrländsgatan 2. City.

Sv. Eldbegängelse-försäkringskassan,

dotterföretag till Sv. Eldbegängelse-
föreningen, stiftad 1882, beirrar vid
medlems dödsfall de efterlevande från
alla bestyr och kostnader för begrav-
ningen. — Försäkringssumma 300 kr.
LAGA PREMIER.
Sveavägen 25, Stockholm.
Tel. 20 22 80, 11 95 20, 11 37 89.

Ni köper lätt, Ni köper ett,
Ni köper rätt och slätt

"SONETT".

Resegrammofonen med sonor
ton och så nått utförande.
Kr. 50.—, 85.—, o. 100.—.

Gotfr. Johannsons Musikhandel
Vesterlånggatan 78, Stockholm.
Tel. 10 41 88.

Skon Ni köper

skall vara av gedigen kva-
litet och förnam utstyrsel.
Ida Normans Skomagasin
Humlegårdsgatan 6, Tel. 62 86 15
är rätta inköpskällan.

Stilfulla, moderna Möbler

Billiga priser. Kredit ordnas.
Möbler tillverkas efter ritning.
Axel Bolinders Eftf.
Gåla Brogatan 19, Stockholm • Tel. 20 71 04

G. O. Bageriet

Essingebrogatan 8
Rekommenderas.
Varor hemsendas. 5 proc. kassa-
rabatt å alla varor.
Tel. 53 77 56.

N. G. HOLM

Juvelerare och Guldmedsafför
Hornsgatan 87. Tel. 40 20 24
Lager av:
Guld, Silver, Double o. Nysilvervaror.
Gravering. Försilvning. Försilvning och
Reparationer.
Allt till yrket hörande arbete utföres på
egen verkstad till låga priser.

Råsunda nya Herr- & Damfrisersalonger

Råstavägen 4 (Mitt för tidningskiosken)
Telefon Råsunda 843
Innehavare: Eric Hansson
Allt inom Herr- och Damfrisörkyret
utföres förstklassigt.

SVENSKA ABESSINIENAMBULAN-
SENS medlemmar komma på ons-
dagskvällen välbehållna hem till Sverige,
där de hjärtligt hälsades välkomna av
Röda Korset och hela svenska folket.

Den 5 september 1936.

Nordens syn på en folkförbundsreform.

De skandinaviska ländernas svar på folkförbundsfrågorna i reform av Nationernas Förbund innehåller flera synpunkter av stort intresse. I god nordisk enhet ha de tre utrikesministerarna gått fram. Man återfinner i de framförda grundsatserna enhetlighet resultaten av gemensamma överläggningar, icke minst från det nordiska utrikesministermötet helt nyligen i Köpenhamn.

Det är framförallt två förutsättningar som i de tre svaren uppställas för en effektivisering av Nationernas förbunds arbete. För det första framhålls som en allvarlig svaghet folkförbundets bristande universalitet. Som botemedel härmed framhålls som ett viktigt önskemål, dels att de stater som en gång lämnat folkförbundet skola uppmanas att åter inträda däri. Dels att regelbundet samarbete mätelös sökas med sådana stater, som stå utanför förbundet. Erfarenheten har visat att sådana åtgärder icke borde vara uteslutna.

En mycket stark vikt har lagts vid frågan om ett fullföljande av de en gång påbörjade, numera fullständigt förklarade åtgärderna för nedrustning. Detta förtjänar särskilt att noteras. Den svenska regeringen framhåller med skärpa det ohållbara uti, att vissa artiklar i förbundsaktens på detta sätt ha gjorts till döda bokstäver, medan andra artiklar tillämpas. Möjligheterna för en allmän minskning av rustningarna böra därför prövas av N. F. Som praktiska åtgärder föreslås till en början internationella överenskommelser angående kontroll över rustningsindustrin och vapenhandeln. Med rätta framhålls att förbundsaktens kollektiva säkerhetssystem aldrig kan bli effektivt utan den allmänna nedrustningens förverkligande.

Militära sanktioner böra icke bli obligatoriska i händelse av angrepp mot någon av förbundsmedlemmarna och detta motiveras med att icke ens de finansiella och ekonomiska sanktionerna kommit till hell tillämpning bland förbundsmedlemmarna under de senaste årens konflikter. Lika litet vilja de nordiska regeringarna skänka sitt stöd åt förslaget om regionala överenskommelser om militära sanktioner, d. v. s. ett system med militärallianser.

Tanken på ett bibehållande av vår gamla neutralitet måste ofrånkomligt förbindas med kravet på allmän avrustning. I det nuvarande Europa torde ett isolerat svenskt försvar knappast kunna påräkna större betydelse. Hela utvecklingen driver här mot blockbildning och militärallianser där neutraliteten är en dröm, icke en verklighet och varje land självständigt kan bestämma sig för eller icke.

Det skall med tillfredsställelse fastslås, att den svenska regeringen i sitt svar beträffande N. F.-reformen så starkt framhållit nedrustningens nödvändighet för att en kommande utveckling skall kunna gå i samförståndets i stället för katastrofernas tecken.

Det är surt sa' räven —

Tidevarvet har känt sig ovanligt uppskattat de sista veckorna. Det har fått beröm både i Social-Demokraten och Arbetaren. Man är nästan befunnen som en människa, trots bristande partianslutning. Man är förstas liten och ung men man har visat kraft och klarhet, man är radikal, ja, man vågar tala om både fred och sexualitet. Man är till och med införsatt i de s. k. befolkningsfrågorna. Vilket ju är mycket fint sedan professor Myrdal lärt oss i sin valbroschyr, att det är först av socialdemokratin som dessa frågor sociala innebörd fattats och »vridits konservatismen ur händerna».

Allt detta beröm kunde bekommit oss illa om ej det genast varit klart, att skönmalningens enda innebörd var att bilda en verkningsslutt kontrast till vår nuvarande ynkedom, förräderi och dylikt, »varmed vi spottat vårt förlutna i ansiktet».

Tidevarvets brott är som bekant, att det icke tagit avstånd från Kerstin Hesselgren, som var bön förturat mottagit kandidat på en av Folkpartiets listor i Stockholm — utan att behöva förbinda sig till partianslutning.

Tidevarvet erkänner att det gärna vill se Kerstin Hesselgren åter i riksdagen. Likaså erkänner vi villigt, att det varit oss mera angenämt om detta kunde skett genom det samarbete mellan radikaler och arbetarepartiet, som vi alltid skickat framja. Men nu säger Soc.-Dem. genom herr Västberg, att om socialdemokratiska partiet accepterat en särskild med fröken Hesselgren, hade det säkert visat henne det förtroendet att icke sätta något villkor om anslutning.

Varför, fråga vi då, har socialdemokraterna behållit en sådan åsikt som en djup hemlighet för sig själva, trots alla försök som gjorts att peja deras uppfattning på denna punkt. Och varför ha de ej gjort fröken Hesselgren ett erbjudande? Var det först när hon blev uppmärksam på annat håll som hennes värde steg? Det kan väl aldrig vara så att rönnbären är sura.

Från fredsfronten.

Svenska Kvinnors Vänsterförbunds samarbetskommitté har genom sin ordförande avsått följande telegram till freds-konferensen i Bryssel den 3—6 september:

Svenska Kvinnors Vänsterförbund vill härmed uttala sina varma sympatier för Kongressens strövan att ena olika folk, klasser och raser i arbete för fredens bevarande.

Stockholm den 2 september 1936.
Kerstin Hesselgren.

Ni, världens herrar, sluta blodbadet!

Det är nog att fastslå att människor i Spanien slaktas som djur, och att bäckar av blod flyta genom de erövrate städernas gator, skriver Irene Harand i *Gerechthigt* om spanska inbördeskriget — så kunna vi lämna de överdrivna skrikrykten, vilkas taktik vi så väl känna igen från världskrigets dagar, åt sitt värde.

Men världen åskådar detta blodiga skådespel så lugnt, som om det inte alls anginge den, fortsätter Irene Harand. Var är den mänskliga solidariteten? Var är känslan för mänskliga vareisers lidanden och nöd? Med förfäran notera vi djurplågeri, där det förekommer. Men nedslaktandet av människor får passera, som ett normalt uttryck för mänsklighetens utveckling.

England har visserligen protesterat mot brutaliteten i krigföringen från båda sidor, och har begärt att »de bland civiliserade folk gängse krigsregler skola respekteras». Men är det icke otänkbart att använda ordet *civilisation* i samma andrag som begreppet krigsregler! *Krig är barbari, krig är en företeelse, som inte har minsta spår av sammanhang med civilisation och kultur.* Det omnesidiga mördandet människor emellan är uttryck för en bestialitet, som vi måste skämmas över, från vilket håll blodstjutgjuten än må framkallas.

Det måste vara möjligt för Folkförbundet att omedelbart ingripa för att förhindra inbördeskrigets fortsättande. Det är ett absolut meningslöst krig. Naturligtvis kan det vara möjligt, att den fascistiska eller den demokratiska eller kanske t. o. m. den bolsjeviska tanken skulle kunna understödas och stärkas genom att det ena eller andra partiet segrade i striden. Men mänsklighetens öde kommer inte att avgöras i Spanien. Även om inbördeskriget skulle medföra någon fördel för den ena eller andra medborgargruppen, är det ett avgrundsdykt brott att eftersträva eller hoppas på en förstärkning av den egna makten genom föranledandet av tusentals människors död. Ingenting i världens styrkeförhållanden kommer att ändras, om inbördeskriget slutar oavgjort.

Om ett avgörande hade kommit efter ett par dagar, hade man kanske betraktat alla dessa offer av oskyldiga människoliv som en oundviklig katastrof. Men massmördandet förlänges i veckor och oupphörligt höra vi om nya offer och nya våldsdåd. Tidingarna meddela torra siffror, endast de människor som inte äro alldeles avtrubbade kunna tänka sig in i vilket hav av tårar, vilka utsågliga tragedier som dölja sig bakom dessa siffror.

Smärtan hos en enda moder, som blivit berövad sitt barn, är lika betydelsefull som vilken pompös och teatralisk krigsförklaring som helst från det ena eller andra partiet. Om statsmannen X eller statsmannen Y vågar sitt liv är det hans sak. Men det är en svår synd att vilja förverkliga sina egna åsikter och sina egna antagliga idéer genom att gjuta strömmar av människoliv.

Den som betraktar förhistorien till det spanska kriget kan, om han vill vara rättvis och sann, inte avgöra vilken av de stridande parterna som har den största skulden till vad som nu händer. Men jag är övertygad om, skriver fru Harand, att en fridlig intervention från Folkförbundets sida i Spanien skulle höja förbundets

MÖBELUNIONEN

REGERINGSBATALIONEN 93 A. Tel. 21 30 77.
Försäljer Enrumsmöbler, Sofior, Fätöljer m. m.
Avbetalningar från kr. 10:—
Beställningar utföres omsorgsfullt. Även efter ritningar.

Greta Jungstedts Fortsättningskurs

FÖR UNGA FLICKOR
börjar sitt tjugusjätte läsår d. 15 sept. Kurser i språk — alla stadier —, teknik o. välläsning, litteratur- o. konsthistoria, medborgarskapskap m. m. Valfrida ämnen. Även afonkurser. Prospekt på begäran.
Mottagning dagl. kl. 1—3.
Karlaplan 16. Tel. 60 70 86.

NORRKÖPINGS STUVLAGER

KLÄDEHANDEL, Barnhusgatan 4, Stockholm.
Ingen butik. Alla inköp o. försäljningar pr extra kontant. Detta orsaken till våra bill. priser.

Om hat — och under.

Jag sitter och läser i Ord och Bild en artikel om Elin Wägners. Den är skriven av Karin Boye, bra skriven, klar och översiktlig. Karin Boye letar fram och söker följa de trådar som går genom alla Elin Wägners böcker. Hon visar hur Elin Wägners kommit fram till sin positiva pacifism, och om denna finner jag på ett ställe följande ord: »Ur andens segrar föds ny ande. Ur våldets segrar föds hat, och ur hat kan inga motsättningar lösas, ur hat kommer nytt våld, och så fortsätter cirkeln». Och på ett annat ställe står det, att det är omöjligt för våld och tvång att skaffa sig tillräde till livets väsentligheter.

Här stannar jag. Faller i tankar. Frågar mig själv: vad är hat? En av de finaste och bästa människor livet förrunnat mig att möta, Arnold Norlind, förebrådde jag en gång, att han inte gått med i ett demonstrationståg. Jag tyckte han var feg. Arnold svarade: jag kan inte, jag stöter på hatet. När jag sen talade med honom om revolutionen i Ryssland, och om att allt snart skulle bli nytt och bra därborta, sa han, att historien går långsamt, och att han inte trodde på våld.

Och likväld: detta hat nerifrån—upp, från de fattiga till de besuttna, klasshatet, detta förklarliga och naturliga hat — vad är detta mot det där andra: hatet och föraktet från dem som alltid ha mot dem som intet ha, hatet uppifrån och ner. Det hat som sköt sönder arbetargårdarna i Wien, det som sände Franco och Mola in i Spanien, när det visade sig att arbetarnas fabriker kunde gå. Den rike mannens hat (och förakt) mot Lazarus. Detta omänskliga, djävulska hat uppifrån och ner.

Och sen detta hätska, ofruktbara stridbergsbat från människa till människa. Detta som bara föröder, förtorkar och bryter ner.

ansende och göra det möjligt att uppnå ett för alla parter tillfredsställande resultat.

De olika folkgrupperna skulle lätt kunna försonas med varandra om politikerna ägnade sig åt försoningsarbetet med samma energi som nu offras på kriget och om den del av mänskligheten, som vill bevara freden, offrade samma lidelse-

En gång var det icke hat mellan mig och den där andra. Då möttes vi i en vacker blick, ett trofast handslag. Det var varmt oss emellan, var liv. Men nu sveper från denna samma människa över mig en blick kall och en pust från gletscherns isar. Och allting fryser och blir stelnad fasa.

Varför? Hur kom det dithän? Det sägs, att människor allra längst in är sina fienders vänner! Hur gick det då till, att det som var en hälsobringande fläkt från Paradiset äng blev en isig pust från dödens port?

Bara en enda gång går vi under Vintergatan. Bara en enda gång får vi vandra i de djupa skogarna på jorden, får vi bo vid havets stränder — hur kan vi föröda denna korta stund med hat? Vi som skulle vara en öppen famn mot livet, hur har vi bara blivit till en spårnad gräns?

Vi vet, att allt vad vi ger kommer tioudubblat igen, och att ett till kärlek omvandlat hat skulle göra jorden till ett himmelrike. Sahara kunde förvandlas till en lustgård, skönare än Semiramis var en gång, för folks krigsbudget ett enda är bara. Varför slutar vi då inte upp med kriget?

Det sägs, att man i grund och botten är sin fiendes vän... Är det så, komme då det Under som har makt att vända det som förvillat sig och blivit avigt rätt igen! Undret som förmår kallorna att springa fram på nytt, och ökentorkan att arbeta en ände.

När jag slutat Ord och Bild tar jag fram Elin Wägners sista bok, Vändkorset. Där sker det. Särintressena offras. Samhörigheten segrar. Katastrofen kommer icke. Hatet och sönderingen kommer icke att spela ut sin sista trum. — Kan detta då icke ske klasserna emellan? Länderna emellan? I mitt liv? Och i ditt?

Ellen Michelsen.

fulla arbete därpå, som orosstiftarna inom alla nationer nu åstadkomma, för att underblåsa hatet och hetsa människogrupperna emot varandra. I Spanien jättes oskyldigt blod, ni världens herrar! Gör ett slut på detta. Tag er samman till det befräddade död, som hela mänskligheten nu längtar efter, ja, som den helt enkelt fordrar.

Kvinnornas yrkesverksamhet enligt 1930 års folkräkning.

Kvinnoarbetet har under 1920-talet företett en glädjande utveckling. De stora framsteg, som gjordes under förkrigstiden, ha, som 1930 års folkräkning utvisar, fortsatt även efter världskriget. Hela antalet kvinnliga yrkesutövare har nämligen stigit från 965,600 till 1,091,700 eller med 13 %. Som jämförelse kan nämnas, att de manliga yrkesutövarna endast ökat med 8,2 % — en tillväxtkvot, som ungefär betecknar den naturliga ökningen av yrkesutövare på grund av ökningen av befolkningen inom de arbetsföra åldrarna.

Fördelningen på de olika näringsgrenarna har både för män och kvinnor genomgått följande förändringar:

sar sig vara alldeles ogrundad. Annars hade ju antalet manliga yrkesutövare icke kunnat stiga eller stiga så betydligt som det gjort. Det är ju ingalunda så, att antalet arbetstillfällen är konstant, och att någon nytilkommen kvinna stager bort på plats, som annars hade tillfallit en manlig arbetare. Nej, näringslivet har förmågan att utvidgas — och har också gjort det: Det är nära 300,000 nya arbetstillfällen, som ha skapats under de 10 åren.

Den återgivna tabellen säger tyvärr ingenting om hur de kvinnliga yrkesutövarna i socialt avseende fördelas och om detta avseende måhända några ändringar ha inträtt. Är det arbeterskorna,

Tabell 1.

Fördelningen av manliga och kvinnliga yrkesutövare på olika näringsgrenar (i 1000).

	Manliga yrkesutövare		Kvinnliga yrkesutövare		
	1920	1930	1920=100	1920	1930
I. Jordbruk m. binärningar...	808	799	98,9 %	251	242
II. Industri och hantverk	656	741	113,0 %	153	186
III. Handel och samfärdsel	261	340	130,0 %	110	172
IV. Allmän tjänst, fria yrken	81	95	117,3 %	64	89
V. Husligt arbete	3	3	106,8 %	191	206
VI. F. d. yrkesutöv. samt övriga	172	166	96,6 %	197	198

Tabell 2.

Fördelningen av de kvinnliga yrkesutövarna efter social ställning a) i absoluta tal.

	Självständiga		Funktionärer		Arbetare		Medhjälp. han.-medlemmar	
	1920	1930	1920	1930	1920	1930	1920	1930
I.	37.142	41.929	439	850	21.250	32.639	191.791	166.104
II.	10.094	30.103	8.677	13.069	133.912	140.719		1.994
III.)	19.962	28.607	20.458*)	30.292	52.800*)	106.517		
IV.		3.490		55.452		30.056		

b) i % av hela antalet inom varje näringsgren.

I.	14,8	17,4	0,2	0,4	8,5	13,5	7,5	68,7
II.	6,6	16,1	5,7	7,0	87,7	75,7		1,2
III.)	20,6	16,9	22,3*)	21,2	57,1*)	61,9		
IV.		3,9		62,3		33,8		

*) Den sociala uppdelningen inom näringsgren III (handel och samfärdsel) företogs för 1920 års folkräkning endast för 62,229 kvinnliga yrkesutövare i stället för 110,414.
 **) Yrkesgrupp butikspersonal har i överensstämmelse med klassificeringen vid 1930 års folkräkning — förts över till kategorin arbetare.

Tabell 3.

De gifta kvinnornas yrkesverksamhet i Stockholm samt övriga städer över 30.000 invånare den 31 dec. 1930.

	Manliga yrkesutövare		Kvinnliga yrkesutövare		Därav gifta		Öftra i % av kvinnliga yrkesutövare	
	1920	1930	1920	1930	1920	1930	1920	1930
I.	2.124	599	208	34,7	7.180	1.293	184	14,3
II.	81.416	31.279	7.791	24,8	127.804	55.979	10.850	19,4
III.	59.289	50.949	11.037	21,6	77.678	43.153	6.671	15,4
IV.	19.954	16.489	3.297	19,9	16.423	14.935	2.257	15,1

Stockholm. Övriga städer med över 30.000 invånare

Förändringarna äro som man ser i stort sett de samma för män och kvinnor; de återspegla förskjutningarna i näringslivets struktur. Hos kvinnorna är dock tydligen minskningen i jordbruket något större, liksom även ökningen i näringsgrenarna II—IV hos dem är mera framträdande. Tillskottet av kvinnlig arbetskraft inom dessa yrkesområden har dock i endast obetydlig utsträckning kommit från jordbruket; till övervägande del har det tagits ur de resurser av kvinnlig arbetskraft, som tidigare varit oanvända, men nu ha frigjorts för förvärsarbetet.

Även i annat avseende ger tabellen tydligt besked: Den populära föreställningen, att den kvinnliga yrkesverksamheten för sig står på bekostnad av den manliga, vi-

ser uppvisa den största ökningen? Eller ha kvinnorna mera sökt sig till kontorsplatser (»funktionärer») eller kanske startat egna affärer — blivit självständiga? Att kasta något ljus över dessa förhållanden är avsikten med följande sammanställning. Uppdelningen har skett i självständiga (företagare o. s. v.), funktionärer (kontorspersonal, sjuksköterskor o. s. v.), arbetare och medhjälpare familjeanhöriga. Tabellen omfattar näringsgrenar I—IV, för 1920 endast I—III.

Jämförbarheten mellan siffrorna för 1920 och de för 1930 förvärs tyvärr genom att några ändringar i klassificeringen av vissa yrken företagits. Ibland är

det ju i själva verket rätt besvärligt att bestämma, till vilken social klass det ena eller andra yrket skall räknas. Äro verkstämmare, lokförare, affärsbiträden — i bokhandel och mjölkbutik — att betrakta som funktionärer eller som arbetare? Detta är tydligen icke så lätt att avgöra — gränserna mellan klasserna äro i alla fall delvis mycket flytande. En särskilt tungt vägande ändring — beträffande butikspersonalen — ha vi sökt korrigera genom att överflytta denna yrkesgrupp — i enlighet med 1930 års folkräkning — till kategorin arbetare.

I jordbruk med binärningar har (enligt tabell 2) antalet medhjälpare familjeanhöriga sjunkit mycket kraftigt, medan ökningen av arbeterskor — från 8,5 % till 13,5 % — är starkt ögonfallande. Även de självständiga uppvisa en ansevärd ökning. Mycket betydande är ökningen av de självständiga kvinnorna inom industri och hantverk (grupp II), där den relativt sett utgjorde icke mindre än 150 %. Funktionärerna kunna likaledes notera en, om även mindre, uppgång, medan i andra sidan antalet industriarbeterskor visserligen företedd en absolut stegring med ca 7,000, men relativt gick tillbaka — från 8,7 % till 7,5 %. Inom tredje näringsgrenen — handel och samfärdsel — är förhållandet något problematiskt, då som ovan påpekats uppdelningen vid 1920 års folkräkning är ofullständig, och inneslutad av de totalt 18,000 i någon mån kunde tänkas förändra den sociala grupperingen, som här redovisas. Siffrorna få därför tolkas med stor försiktighet. Förändringarna i den relativa fördelningen äro — trots den väldiga absoluta ökningen — ej särdeles stora. Arbeterskornas andel har stigit, under det att de självständigas undergått en minskning. Medan förskjutningarna inom den tredje näringsgrenen av nämnda orsaker äro mycket vanskliga att bedöma, sakna vi för fjärde gruppen några som helst jämförelsepunkter. Mer än hälften inom denna näringsgren består av funktionärer, vilket ju — på grund av denna yrkesgrups natur — förefaller vara naturligt.

De gifta kvinnornas arbetsproblem har i och med den ekonomiska krisen samt befolkningsfrågans aktualisering börjat spela en betydande roll bland de samhällsfrågorna. Hittills har man dock saknat några mera ingående uppgifter om omfattningen av de gifta kvinnornas förvärsverksamhet. Det är av denna anledning mycket glädjande, att 1930 års folkräkning sökt fylla denna brist. Vidstående tabell — tabell 3 — omfattar visserligen endast Stockholm samt övriga städer över 30.000 invånare, men torde — trots denna begränsning — med önskvärd klarhet belysa förhållandena i fråga.

Som man kan se övertyga sig om, utgöra de yrkesverksamma gifta kvinnorna numera en ansevärd del av den kvinnliga förvärsverksamheten. Mest utpräglat är detta förhållande i Stockholm — storstäderna äro ju alltid före i utvecklingen. Bortsett från det kvantitativt obetydliga jordbruket med binärningar — det gäller väl här övervägande fiskerinäringen — består i Stockholm de kvinnliga yrkesverksamma till ca ¼ del av gifta, medan andelen inom andra samt tredje näringsgrenen är något lägre. Ej utan vikt och intresse är den omständigheten, att den kvinnliga yrkesverksamheten i sin helhet i Stockholm inom näringsgrenarna III och IV kommer mycket nära den manliga.

I översikten för de övriga städerna uppmärksammas dels det stora avståndet mellan manlig och kvinnlig yrkesverksamhet inom handel och samfärdsel, dels de genomgående med ungefär 5 % lägre siffrorna för de gifta kvinnornas andel. Tendensen är dock tydligen överallt densamma: Ökning av den kvinnliga yrkesverksamheten i allmänhet, ökning speciellt för de gifta kvinnorna. Detta är framtidens perspektiv.

Heinz G. Tonndorf.

Barnens Dags Tombola

Sammanlagt vinstvärde

310.000 kr.

Högsta vinst

40.000 kr.

i Svenska Statens premieobligationer av år 1936

Högsta nitvinst

50.000 kr.

i Svenska Statens premieobligationer av år 1936

Ingen nitvinst under 50 kr. värde.

Lottpris 2 kronor

För beställare från landsorten tillkommer porto: 50 öre för I—5 lotter, 75 öre för mer än 5 lotter. Nittidragningstalet tilländes lottbeställaren före den 10 okt.

Lotter expedieras till hela landet infill den 11 sept. mot förut per postanvisning in-sänd likvid (ej mot postförskott eller i firmakred.)

Lotterna expedieras under kontroll av handelsdepartementets och överstättälhållarembetet kontrollanter i den ordning rekvisitionerna ingå. Beställningar, som inkommit före fredagen den 11 sept., garanteras till godsedda med lotter. Ut-sändningen av lotter börjar dock ej förrän tombolan öppnats, d. v. s. tidigast torsdagen den 10 sept.

Om erhållen vinstlott, försedd med vinnarens tydliga namn och adress, insändes till tombolan, jämte rekortho, översändes vinsten, därest den kan sändas per post.

Address: **BARNENS DAGS TOMBOLA 24**, Stockholm. Postgiro 69

Spanien blöder.

(Forts. fr. sid. 1.)

Men det ser ut som om längtan att dö och längtan att döda vore djupt sammanväntade här. Heliga Teresa, och San Juan de la Cruz som voro villiga att dö tusen gånger för sina medmänniskors frälsning voro samtida med Filip II som med ett enda dekret utfärdade en dödsdom över hela det nederländska folket, män, kvinnor och barn, och med hertigen av Alba som for i väg för att åtminstone partiellt verkställa domen.

Spaniens historia är alltså en historia om ett folk som gjort upp sina mellanhavanden med våld. Men det är också en historia om hur maktlöst våldet är och hur det hämnar sig.

Det var naturligtvis en strålande segerdag när Ferdinand och Isabella 1492 ryckte in i Granada och Aljambra sedan de sista morena avtåg. Att de beviljades fritt avtåg var för övrigt ett bevis på att sedan voro mildare då och att militära hedersbegrepp ännu existerade. Men med dem som tvingades att fly och med dem som fallit i striderna försvunnna människor som bättre än några andra förstärkt utnyttja den spanska jordens möjligheter. De hade suttit inne med ett beaktningsteknik, arkitektonisk och konstnärligt kunnande som försvann med dem. Intill denna dag har minnesmärken av deras skicklighet stått kvar. De är väl ett led i Europas förstörelsemanier att inte ens vittnesböden om gångna epokers öppnada skicklighet och skaparkraft ska få stå kvar.

Vissertigen skapades i exaltationen efter segern mot morena det spanska världsväldet. Men det var byggt på principen att röfva och suga ut de erövrade kolonierna. Moderlandet hade ingenting att ge tillbaka i utbyte mot det guld och de produkter det tog eftersom de driftiga, företagsamaste och skickligaste människorna utrotats med morer, judar och protestanter, andra ländro tog handlen med de sydamerikanska kolonierna, moderlandet kunde inte uppehålla

sina orimliga monopolbestämmelser och det spanska världet föll.

Lika litet kunde Spanien med hela sin hämskat och sina inkvisitionsdomstolar återinsätta den katolska kyrkan i de länder som avfallit. Men som belöning för sitt regemete i Spanien har den skördat ett hat från befolkningens sida som är en av de starkaste drivkrafterna i inbördeskriget och tar sig än rent vidriga uttryck, än barnsligt okynliga uttryck.

Stuttigen har den blodiga pacifieringen av spanska Marocko snabbt slagit tillbaka på så vis att Spanien nu får blöda under maroccanernas kulor. Den utprovsgeneral som tagit sig det otroliga företaget att slakta sina landsmän med marockanska trupper får måhända rikkabylerna i ryggen, vem vet.

Det talas så mycket om att varken fronterna eller stridsmålen äro klara och att folk slåss på orättvisa för något som de inte riktigt har klart för sig vad det är. Men under denna förvirring finns i alla fall grundorsaken klar: Spanien lider under följderna av ett långt vanstyre, kyrkan och feodalherrarna vilja inte godvilligt släppa sin makt och sin rikedom, de sätta sig till motvårn och ta utan skrupler utländsk hjälp. Det nya Spanien har varit för otränat, för okunnigt, för oenigt för att hittills etablera sin makt mot de fruktansvärda fienderna och få någon ordning på reformarbetet. De fem år som förlutit sedan kungamakten och militärdiktaturen följda ha förnött i strider och parlamentariska gräl, när folks fattigdom och landets lägevall i stället skulle fordrat arbete av alla i stil med det som skett i Sovjet. Den borgerliga republiken kunde inte skaffa sig respekt och om man inte begriper något annat så kan man åtminstone fatta det, sedan man i dessa dagar läst den förste presidenten Alcala Zamoras bedrövliga cirkulärartikler i världspresen. De spanska valen ha utvisat seger än för reaktion, än för radikalism ända till dess de nu i vår gävo utslag för vänsterpartier.

Det tragiska är att detta inbördeskrig skulle bryta ut just när borgerliga radikaler, anarkosyndikalister, socialistiska och kommunistiska enats om att försöka arbeta på en enig front och innan den nya fronten hunnit visa om den dugde till att sätta i gång det nödvändiga reformarbetet. Att olyckan skedde nu, det kan man inte ens skylla enbart på upprovsgeneralerna och deras anhängare. Och

Demokratins innersta grund.

(Forts. fr. sid. 1.)

öppnande: »När människan är som högst är hon ett redskap i Guds hands».

Medarbetarna — som inom parentes sagt aldrig väljas på pappersmeriter utan på grund av personlig lämplighet — och föreståndarna ha ett intimt samarbete. Med eleverna talas inte om deras föregående och ordnings- och förhållningsregler givas aldrig till nykomna. De välkomnas och tillhör sedan hemmet, och dess lagar och sedvänjor får de söka sig fram till så småningom. I måltiderna deltaga alltid några lärare och medarbetare, och minst en måltid varje dag åter föreståndaren tillsammans med pojkarna. Frukt och grönsaker från den egna våldiga trädgården ingå som stor beståndsdel i matordningen, så var t. ex. tomater daglig kost.

De gudstjänster och andaktstunder om söndagarna som pojkarna tillsammans med övriga vid anstalten deltaga i är inte regelbundna. Ibland en kort stund på morgonen, ibland vid kvällenstet och ibland en gudstjänst i deras egen nöjdhets eller i det lilla enkla sockenkapellet, som ligger ett stenkast från grändarna. Söndagarna användas också till idrottsövningar och tävlingar. Också övriga vardagarna vilja största möjliga frihet och omväxling och frågan: »Vad ska vi nu finna på?» är mycket vanlig, även om den som ställer frågan alltid vet råd.

Under kongressen var arbetet utöver det nödvändiga i ladugård och på äng utbytt mot städning, matlagning och servering och för övrigt deltog pojkarna i mötesförhandlingar och underhållningar så mycket som möjligt. Vi använde gossarnas sovrum och så snart vi gått ner för att äta frukost i det ståtliga tältet eller på gräslplanen framför infunno sig pojkarna för att bädda och städa och jag tar deltagarna till vitne hur detta blev gjort. Att »skänsligt» med de många finska marken inte stängdes dagarna i ända vande man sig vid, och när någon i bör-

inte heller på deras motståndare, fast de naturligtvis genom att hålla landet i evig oro med strejker och terrordåd givit generalerna en förevändning att gripa in för att återställa ordningen, som det så skärande heter.

Nej, detta var ett försök från diktaturstaterna att genom överrumpling etablera fascismen i Spanien, flytta fram sin front och skaffa sig en bättre position. Det kanske inte blir upplärat hur mycket som gjorts av regeringarna och hur mycket av lösa element som operera i periferien överallt där kupper är att göra och fördelar att vinna, men varje utbrott av oro i Europa kommer från samma håll.

Under inbördeskrigets första tid förekom enligt pressen att en högre officer som låtsades forfarande tjäna sin lagliga regering begagnade sig av sin auktoritet att kallblodigt kommendera sin trupp i ett bakhåll där den enligt överenskommelse mellan honom och rebellererna blev nedgjord.

På så vis har hela spanska folket lurats i ett bakhåll. Landet förödes, folket utarmas och förödas. Det blir väl mest hat som man kommer att så i höst. Men det är väl ingen som betvivlar att ansvaret i någon form blir utkrävt av dem som satte i gång detta blodiga drama, vars slut vi inte skönja men vars verkningar aldrig kunna bli annat än elände för det sköna, underbara Spanien.

Elin Wägner.

jan undrade om man kunde lämna allt, kom det från den obegriplige Kärivå: Kan ni ansvara för era så ansvarar jag för mina.

Ja, vad ska man välja att vidare tala om! Att utgångna — som de bokstavligen kallades — pojkar, nu senast 15 st., komma för att fira jul »hemma» och skriva brev och hälsa på när de kan, att pojkarna säga Okko (tänk om det var Okki!) — gubben till sin föreståndare, när det så kan falla sig, att de kalla humormamma och sköterska och biträden tant. Eller om hur röklubben där föreståndaren bjöd på tobak och som höll sammanträdde efter var måltid kom att avskaffa rökningen, eller om att pojkarna som uppsattare eller försäljare, som skoputsare vid riktiga skoputsställ, på idrottsplanen eller på åhörarlåktaren, som sångare, musikanter eller som medlemmar av världens enda »korkorkester» eller rätt och slätt som pojkar, att de under allt detta var hyfsade, vänliga, artiga och hjälpsamma, det ska bara enkelt sägas men aldrig glömmas.

Man måste också få omnämna den finhet och kultur som vilade över allt. Att skönhetsvärden utnyttjas har hela anstalten vittne om och ordningen stod över allt beröm. Eller varför inte om den förut nämnde landshövdningen, som ledde pojkarnas kör och orkester och som sjöng visor i bastun och — törns man tala om det — slog kullerbyttja i pojkarnas tillfälliga bäddar på den nya fina logen! Men landshövdning Arvo Manner i Viborgs län är en väl och vida känd och högt aktad person. Och för både pojkar och kongress — med de förra är han gammal vän — var det tur att han hade tid att tillsammans med sin fru stanna alla dagarna ut.

— Nå, men fränsidan, må man väl säga. Varför var dessa pojkar på uppfostringsanstalt? Ja, det var det vi inte visste och fick inte veta heller. Det var vid personligt samtal med föreståndaren jag fick reda på att över hälften var av domstolar hänvisade, andra av barnavårdsmyndigheter och några på grund av missvärd o. d.

Att svårigheter finns förstår var och en och att tillrättavisingar förekomma. T. ex. vad pastor Kärivå kallade naturliga straff: Om någon är otacksam kan han få viss indragning av kosten »men inte så mycket!» Och man tror honom. Slarv med arbete kan medföra ökat arbete och som den icke doktrinare han är, någon gång för de yngsta en ribbastu. Emellertid hade intet kroppsstraff utdelats under hela detta år, varför man väl här kan tala om undantag som bekräfta regeln. Ganske går det lättare i Finland och man ska inte döma. Någon sade under mötet att finnarna tälde inte hårdhet men med godhet kunde man få dem hur länge som helst. Förmodligen är det tillämpligt på andra än finnar.

Man må kalla allt detta kristendom, helt säkert var det så. Man skulle också kunna säga — och säga det just i denna tid — demokrati i sin finaste form och med det som är och blir demokratins livsnerv, förtröendet. Förtröendet drivet ända till vägsamhet, men med livet som vinst.

Ebba Holgersson.

TIDEVARVET

REDAKTION:
Telefon 20 48 42. Mottagningstid 10—12.

EXPEDITION:
Telefon 20 48 42.
Kontorstid kl. 10—12 f. m., 1—4 e. m.

PRENUMERATIONSPRIS:
För helår kr. 6:—, halvår kr. 3:25, kvartal kr. 1:75. Lösnummer 15 öre.

ANNONSPRIS:
I text 20 öre per millimeter.
POSTGIRO 1544.

Vederhäftig litteratur för självstudier och skolor

Mellanfolkligt samarbete.

En orientering i aktuella internationella problem. Föredragsserie i radio 1933. Kr. 3:50.

Självstyrelsen i svenskt samhällsiv.

Föredragsserie i radio 1933—34. Kr. 4:—.

Nils Herlitz, Medborgaren och stoten.

Föredragsserie i radio 1935. Kr. 3:50.

Nils Herlitz, Svensk samhällsiv.

Ny uppl. utkommer i september.

Värner Rydén, Medborgarkonksp.

7:e uppl., revid. av A. Thomson. Inb. kr. 1:30.

Siegfried Matz, Juridisk till husbehov.

Kr. 2:50.

Realskolans läsebok.

Utg. av Nils Hanningen, Einar Lönn, Jonas Mjöberg och Ernst Werner. Fem delar, varje del ett avslutat helt. Klottband per del kr. 3:50.

— Varje del har sin charm, men den femte, som nyss utkommit, kulminerar — en viktig uppgift att fylla i ungdomens utbildning till behärskning av såväl modersmål som andra språk — frisk och värdefull litteratur — en bok som förtjänar så mycket lovord och som man med god samvete kan rekommendera — öppnar också nya perspektiv för en vidgad humanistisk allmänbildning i skolan — jag vill se den, som ängar ett inköp av den —

Land och Folk.

Geografisk läsebok av Henning Olsson och Ivar Sejve. Del I: Hav och land. Europa. I klottband kr. 5:—.

Världen och människan.

Läsebok i naturlära utg. av Håkan Wallengren. Del I: Astronomi, fysik, kemi, geologi. I klottband kr. 3:75. — Ur rec. om de två närmast ovanstående böckerna: — goda bidrag i sin art. De förtäna lärarnas fulla uppmärksamhet. Uppslagen äro så talrika och givande, att man måste ha boken hemma på sin hylla för att kunna utnyttja vad som bjudes. —

Liv och materia.

Naturvetenskaplig läsebok utg. av Ivar Sejve under medverkan av tackmän. I: Klimatet samt fysikaliska och kemiskt-tekniska industrier. II: Sveriges geologi och djurvärld. III: Sveriges växtvärld, människoverskopp och dess funktioner m. m. I klottband per del kr. 3:75. — Kunde detta arbete få den spridning, det verkligen förtjänar, så skulle det i hög grad kunna bidraga till att öka den naturvetenskapliga allmänbildningen i vårt land — sitt betydande och i bästa mening populära framställningssätt. —

Bygd och folk.

En läsebok om Nordens andliga och materiella kultur, utg. av Carl och Julia Svedelius. I: Bygd och folk. Kulturhistoriska skildringar från svenska byder. I klottband kr. 3:90. II: Grannländer och stamränder. Bygde- och folkvisskildringar från våra nordiska grannländer. I klottband kr. 4:—.

III: Kultur i Norden. Ett koncentrerat samlingsverk om vår kultur, ett led i de nordiska ländernas samförståndssträvanden. I klottband kr. 4:—.

— Skrivna på ett ren, klar och osminkad svenska är den ett föredömligt mönster för de unga — den har först och sist präglad av frisk aktualitet — den ger utblickar, på en gång typiska och konkreta — skildringen genomläsas av en viss obehärlig grundton av sympatisk stam- och släktkänsla.

Svenska Bokförlaget

Stockholm 1936

Zetterlund & Thelanders Boktryckeri-A.B.

En nogräknad herre...

FÖRSTKLASSIGA SPÅDBARNARTIKLAR

KIFA

Regeringsgatan 31, Stockholm
Namnrop: »Instrument-Kifa»

Bland tidevarvets mest anlitade boktryckerier står

Zetterlund & Thelanders fortfarande bland de främsta

RADIKAL prispolitik, kort leveranstid och gediget utförande garanteras våra kunder.

SKEPSBRON 40 • STOCKHOLM
TELEFON: 23 11 80 (VÅXEL)